

Warszawa dnia 3 października 2002 r.

Opinia prawna
na temat: rządowego projektu ustawy o organizacji niektórych
rynków rolnych (druk 856)

Projekt ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych zawarty w druku sejmowym nr 856 stanowi inicjatywę rządową.

Opiniowany projekt określa zadania oraz właściwość jednostek organizacyjnych i organów w zakresie:

- 1) zakupu i sprzedaży interwencyjnej zbóż,
- 2) udzielania pomocy finansowej dla producentów zbóż, roślin oleistych w tym lnu uprawianego na ziarno, roślin wysokobiałkowych, roślin strączkowych, lnu i konopi uprawianych na włókno,
- 3) udzielania pomocy finansowej dla pierwszych przetwórców słomy lnianej lub konopnej na włókno, zwanych dalej „przetwórcami” oraz osób traktowanych jako przetwórcy,
- 4) udzielania pomocy finansowej dla producentów chmielu,
- 5) udzielania pomocy finansowej dla producentów surowca tytoniowego,
- 6) obsługi Wspólnotowego Funduszu Tytoniowego

określonych przepisami Unii Europejskiej, wymienionymi w załączniku do ustawy.

Jak czytamy w uzasadnieniu projekt wprowadza do prawodawstwa polskiego rozwiązania prawne i organizacyjne stosowane w Unii Europejskiej, które wejdą w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej. Utworzone zostały ramy prawno-organizacyjne niezbędne do dostosowania systemu zakupu i sprzedaży interwencyjnej zbóż przez Agencję Rynku Rolnego oraz udzielania pomocy finansowej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji rolnictwa na zasadach przewidzianych w przepisach Unii Europejskiej.

W Załączniku do ustawy zawarty został wykaz przepisów UE w zakresie organizacji niektórych rynków rolnych. Istnieje zakaz transpozycji do prawa krajowego tych przepisów w celu wejścia w życie oraz stosowania rozporządzeń wobec podmiotów, do których się odnoszą. W związku z powyższym przepisy projektowanej ustawy obejmują wyłącznie kwestie dotyczące przyznania wskazanym instytucjom odpowiednich kompetencji i stworzenie procedur koniecznych do ich wykonywania. Jak czytamy w uzasadnieniu dostosowawczym „utworzone w ten sposób ramy instytucjonalno-prawno-organizacyjne pozwolą na objęcie polskich producentów mechanizmami wspólnych organizacji rynków, w tym pomocy finansowej, od momentu akcesji do UE.

Do projektu dołączone zostały także projekty podstawowych aktów wykonawczych, każdy ze stosownym uzasadnieniem.

Należy także wspomnieć o opinii Komitetu Integracji Europejskiej o zgodności projektu z prawem UE, która w konkluzji stwierdza, iż projektowana ustawa jest zgodna z prawem UE, oraz, że sposób implementacji przepisów rozporządzeń jest poprawny z punktu widzenia przepisów art. 249 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską dotyczących reguł stosowania rozporządzeń.

Przechodząc do ekspertyzy prawnej projektu należy przede wszystkim stwierdzić, że generalnie projekt jest zgodny z zasadami techniki prawodawczej. Dotyczy to zarówno zasad konstrukcji ustawy jak i sposobu redagowania przepisów.

Wątpliwość rodzi się jedynie w związku z regulacją zawartą w przepisach art. 16 i art. 17 projektu. Zgodnie z brzmieniem pierwszego z nich art. 10 i art. 15 ust. 1 stosuje się od dnia 1 lipca 2003 r. Art. 17 natomiast nakazuje stosowanie art. 14 projektu od dnia 1 stycznia 2003 r. i ogranicza jego czasowe obowiązywanie do dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Wątpliwość na tle brzmienia zacytowanych przepisów powstaje w związku z regulacją zawartą w Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca

2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. Nr 100, poz. 908). Jak wynika z § 44 tych Zasad ustawa powinna wchodzić w życie w całości w jednym terminie. Nie różnicuje się terminów wejścia w życie poszczególnych przepisów ustawy. Odstępstwo od rozwiązania, o którym mowa może nastąpić tylko w przypadku przepisów zmieniających, uchylających, przejściowych i dostosowujących. Trudno jednak uznać za takie odstępstwo unormowanie zawarte w art. 15 projektu, w którym nie używa się zwrotu „wejście w życie” lecz sformułowania „stosuje się od dnia,” oraz „obowiązuje do dnia”. O odstępstwie od zasady wejścia w życie ustawy w całości można by mówić gdyby projekt nakazywał jej wejście w życie w określonym terminie, z wyjątkiem pewnych przepisów, które miałyby wejść w życie w innym terminie. Projekt natomiast wprowadza regulację, zgodnie z którą cała ustawa wchodzi w życie z dniem uzyskania przez RP członkostwa w UE, natomiast niektóre jej przepisy „**stosuje się**” przed dniem wejścia w życie ustawy i „**obowiązują**” do dnia wejścia w życie ustawy. Nie użyto jak widać sformułowania, że przepisy te wchodzi w życie wcześniej. Czy w takim razie mamy do czynienia z sytuacją, w której **obowiązują, stosowane** są przepisy, które nie weszły w życie? A może w intencji projektodawców są to pojęcia tożsame. Należy jednak wskazać, że do oznaczenia jednakowych pojęć używa się jednakowych określeń (§ 10 Zasad techniki prawodawczej”).

Poza przedstawioną wątpliwością projekt nie budzi zastrzeżeń pod względem prawnym. Zaproponowane rozwiązania są zgodne z systemem prawa polskiego, nie występuje niezgodność rozwiązań projektu z zasadami ustrojowymi RP. Projekt jest poprawny, czytelny. Może stanowić przedmiot prac legislacyjnych.

Sporządziła: Małgorzata Szczypińska-Grabarczyk